

Posudek oponenta diplomové práce

David Schicker: Křesťanské educatio v životě a díle vybraných historických osobností

Autor se ve své DP zabývá křesťanským pojetím výchovy (pracuje s pojmem křesťanské educatio). Důvodem volby tématu bylo pravděpodobně autorovo přesvědčení, že toto pojetí nejjasněji vyjadřuje myšlenku, že opravdovým člověkem se člověk stává výchovou (diskusi o tomto přesvědčení nechávám stranou).

Křesťanské educatio pojímá jako výchovný koncept, jehož podstatou je následování Krista, aby člověk znovu poznal Boha a vrátil se k němu. Autor vysvětluje vztah Krista a člověka (Kristus jako ten, kdo pomáhá, kdo ukazuje cestu, člověk jako ten, kdo se obrátí, zřekne se sebe, své vlastní vůle a rozumu, opustí vazby s pozemským světem a volí lásku k Bohu a k bližnímu), vysvětluje nezbytnost boží milosti.

Za představitele realizace křesťanského educatia zvolil známé osobnosti historických kulturních epoch: sv. Augustina, sv. Františka z Assisi, J. A. Komenského, J. J. Rousseaua, L. N. Tolstého a R. Steinera (diskusi o výběru postav nechávám rovněž stranou). Na jejich životě a díle ukázal (a tak splnil cíl, který si stanovil – „ukázat, že křesťanské educatio popisuje vnitřní cestu lidské duše směrem k dokonalosti“) různost cest k opravdovému lidství.

Poznámka: Autorova formulace cíle DP není právě obratná – každý výchovný koncept je (může být) totiž mj. „popisem cesty“, vhodnější by asi bývalo formulovat, že jde o hledání a nalezení specifičnosti tohoto, tj. křesťanského pojetí. Z uchopení práce lze navíc vyvodit, že autorovi šlo nejen o vymezení křesťanského educatia, ale především o představení jeho různých pojetí a to bez ohledu na historický kontext (přestože je práce pojata historicky).

DP by bývala zasluhovala hlubší promyšlení metodického uchopení a jeho prezentaci, mj. i zdůvodnění, proč byla tak velká pozornost věnována biografii jednotlivých postav.

Poznámky a připomínky k jednotlivým částem (postavám):

1. U Platonova pojetí paideia prezentovaného jako předchůdce křesťanského educatia by zasluhovalo zdůvodnit, proč ho autor chápe jako náboženský systém.
2. Komenský je představen jako osobnost, která, na rozdíl od Augustina a Františka, celým svým životem a dílem od počátku do konce života směřovala k Bohu. Postrádám hlubší promyšlení K. vztahu k pozemskému světu, vysvětlení příčin K. celoživotního usilování o jeho nápravu. Prosim vysvětlit vztah charakteristiky člověka v závěru Pansofie (DP s.45) a představeného pojetí křesťanského educatia. Jak rozumět autorovu tvrzení o K. „úplném odvrácení od světa“ (s.34). K. metodu nutno uvádět jedním označením, tj. buď jako synkretickou nebo synkritickou. Na s. 40 jde o revelace (nikoli relevace).
3. Na Rousseauovi a Tolstém ukazuje autor osobní polovičitost na cestě k znovupoznání Boha (nedospěli k niternému obratu). Zdařile vysvětluje Rousseauovo pojetí přirozené a svobodné výchovy. Hlubší vysvětlení by zasluhoval R. vztah společnost a výchova (nejde pravděpodobně o protiklad společnost x jedinec, ale o vztah narozený jedinec a společnost, do které se rodí).
4. Steinerovo pojetí nedospělo u autora DP do roviny pedagogické, ale zůstalo u antroposofie.

Na práci cením zejména hluboce zainteresovaný přístup, široce založené studium mnohdy náročných pramenů a literatury a úsilí porozumět náročným textům a dobrat se samostatných závěrů. (Poslední platí zejména o uchopení Rousseauova díla, kdy se autorovi podařilo významně vykročit za hranice deskripce.) Po stránce formální je práce kvalitní.

Návrh klasifikace: velmi dobře
V Praze 8.5. 2007

doc. PhDr. Růžena Váňová, CSc.